

Jagthunden på udstilling

Et ufravigeligt krav og årelang tradition

Vore hunde i FJD-regi er jagthunde – stående fuglehunde.

Disse skal markprøvepræmieres for at komme i brugsklasse på udstilling, hvor de Championat givende dommercifikater uddeles. Opnår hundene tre certifikater (tre forskellige dommere) samt 1. pr. på markprøve, tituleres de nu Eksteriørchampion - populært kaldet Udstillingschampion. Dette krav til brugsprøve præmiering må aldrig ændres !

Organisering

I Dansk Kennel Klub, hvor vore racer stambogføres, findes der incl. vore stående FJD-racer over 350 forskellige racer, som alle er i overordnet regi af FCI - Fédération Cynologique Internationale. DKK, FJD og Specialklubberne afholder udstillinger i Danmark, heraf er DKK typisk arrangør af 5-7 store INT. udstillinger og to nationale. FJD og vore specialklubber afholder som typisk kun en udstilling om året.

Hvordan benytter vi bedst standarden?

Alle racer har en FCI standard. Det er en national racebeskrivelse fra de respektive hundes hjemland. Denne standard kan kun ændres af en races moderland og ikke af FCI. DKK sørger for, at vi her i Danmark, har en korrekt oversat standard beskrivelse af racerne, og det er disse standarder der ligger til grund for dommernes afgørelser.

Ved udarbejdelsen af en standard forsøger man, at finde de bedst mulige udtryk, for det, som specielt karakteriserer pågældende race. Hvad er typisk?

Derudover må man søge til racens begyndelse/skabelse, følge dens historie og udvikling gennem tiderne, for at finde frem til det idealbillede, der tilgodeser racens bedste ydre og indre egenskaber. For jagthundenes vedkommende, må kravet til eksteriøret i fremtrædende grad bestemmes af, hvad der betinger de bedst mulige brugsegenskaber - samtidig med at æstetiske hensyn ikke tilsidesættes.

Standarden skal så tydeligt som muligt, sprogligt tegne os et idealbillede af racen, således som vi ønsker dennes udvikling i en typisk, ensartet og ædel jagthundeskikkelse. Der er heldigvis intet modsætningsforhold imellem et smukt ydre og gode jagtegenskaber. Det er en stor glæde når dette er forenet i fremtrædende grad og avls- og opdrætterarbejdet bør have et sådant højt mål.

En standard må have en detaljeret beskrivelse af hundens ydre, men dommerne bør ikke fortabe sig i detaljerne - og detaljerne må heller ikke tillægges lige stor betydning, idet visse eksteriørkrav (de anatomiske/fysiologiske), har en ganske anden betydning for hundens brugsværdi, end enkelte andre, som f. eks. farven, haleføring, pelslængde m.v., der delvist er dikteret af æstetiske hensyn.

Engelske – kontinentale standarder

I øvrigt er der stor forskel på standarderne som sådan, idet de engelske standarder generelt ikke er så omfattende som visse germanske (kontinentale) standarder. Pointer standarden beskrives nemt på to A4-sider, hvor både Ruhåret og Korthåret Hønsehund standarderne fylder 5 sider.

En af de helt fundamentale forskelle er grundlaget for diskvalifikation. De engelske standarder, med Rød-hvid Irsk setter undtaget, omhandler kun afsnittet ”FEJL” – der kort beskriver, at **afvigelse** skal betragtes som fejl og gradueres efter afvigelsens omfang.

Kontinentale racers standarder er derimod meget detaljerede omkring beskrivelsen af hvad fejl er....

Disse gradbøjes i tre grupper - **fejl, alvorlige fejl og diskvalificerende fejl**. Til eksempel har Tysk Korthår en grundig gennemgang, på halvanden A4 side i standarden, der tydeligt præciserer hvad de tre typer "FEJL" er. Af alle disse punkter er eksempelvis 10 punkter diskvalificerende (læs selv).

" Når dommerne på udstilling dømmes efter en racestandard, bør resultatet på den samme hund, bedømt af to forskellige dommere, blive ens !"

Dette er en almindelig kommentar, hørt ved ringsiden. Den bunder i en, efter min mening, overvurdering af standardens betydning. Opfattelsen tager udgangspunkt i den formodning, at blot du kender racestandarden, er man uden videre kvalificeret til at dømme pågældende race.

Det urigtige i denne opfattelse ligger først og fremmest i, at standarden intet fortæller om oplevelsen af bevægelser, hundens personlighed og udstråling samt harmoni i linjer mm...

Bedømmelsen vil altid blive et spørgsmål om afvejning af fortrin og fejl - den reelle kunst ligger i at afveje detaljernes betydning i forhold til hundens brugsværdi.

Fejl og fortrin afhænger derfor af dommerens individuelle dygtighed og subjektive smag

Helt fundamentalt burde udstilling være et værktøj til udvælgelse af avlsdyr, idet højt præmierede hunde ofte benyttes i avl. Men i takt med tiden er udstilling blevet mere og mere Show-præget, hvilket er uheldigt for avlen. Personlig stil og tøj smag hos dagens udstillere (specielt på DKK udstillinger) har næsten taget overhånd og udstillerne, som i øvrigt nu hedder handlere, er ofte set i påklædning, som skulle de til bryllup eller lignende festligheder. Dette virker ikke specielt positivt på mange af os jagthundefolk, så har jeg vist ikke sagt for meget!

Derfor: Klæd dig naturligt – og undlad også at overdrive med modsat fortegn i forsøget på at ligne en "meget rigtig jæger" ☺

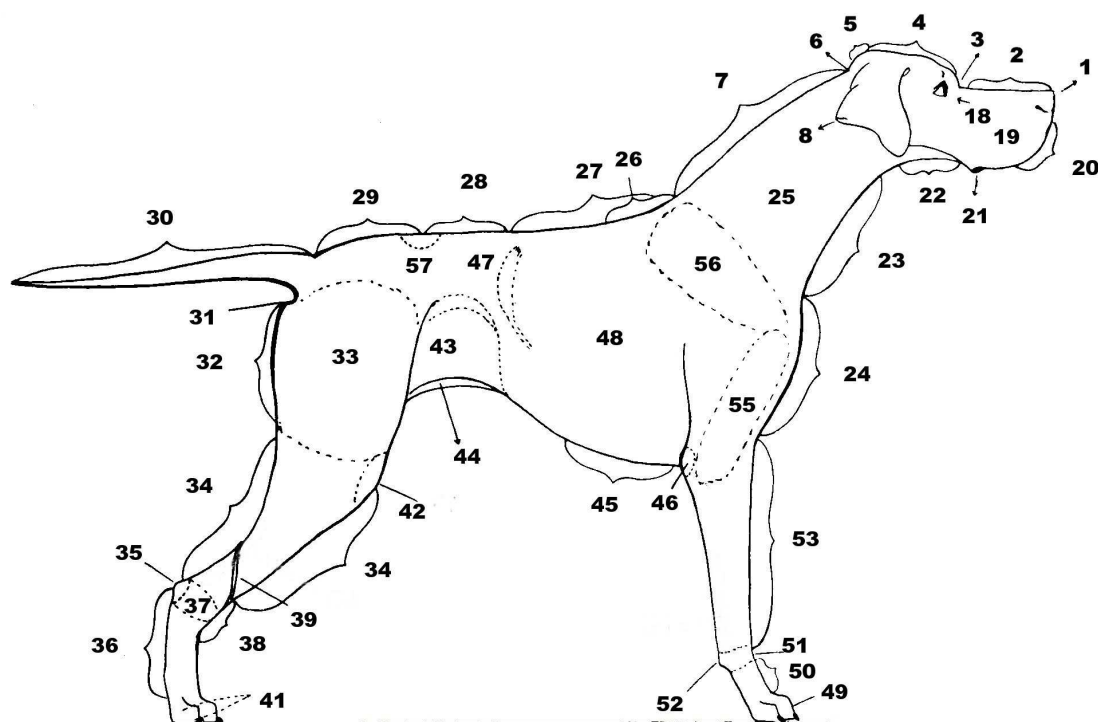

Fig. 1

1-Snude/næse 2-Næseryg 3-Stop 4-Skalle 5-Nakkeknode 6-Overgang mellem hoved og hals
7-Hals (overlinie) 8-Øre 18-Øjne 19-Næseparti 20-Læberunding 21-Læbefold 22-Strube
23-Hals (underlinie) 24-Bringe/ forbryst 25-Højre side af hals 26-Manke 27-Ryg 28-Lænd
29-Kryds 30-Hale 31-Sædebensknude 32-Lårets bagside 33-Lår 34-Læg 35-Hæl 36-Mellemfod
37-Fodrod/haseled 38-Hasevinkel 39-Blodkar 41-Bagpoter 42-Knæ 43-Flanke 44-Bugfold
45-Brystben) 46-Albue 47-Bagerste ribben 48-Bryst 49-Forpoter 50-Mellemhånd 51-Håndrod
52-Håndrods punkt 53-Underarm 55-Overarm 56-Skulder 57-Hoftepunkt

Forberedelse

Udstilling er en skønhedskonkurrence, uanset om vi kan lide det eller ej!

Der er mange faktorer, der spiller ind på en hunds præmieringsgrad.

Hvordan ser den ud i forhold til racens skrevne standard og hvordan præsenteres hunden i ringen. Det bedste råd til nye hundeførere, der skal udstille for første gang, er at tage kontakt til mere erfarne udstillere, deltag på ringtræningskurser under DKK, opsøg specialklubbens kontaktpersoner, der igen henviser til personer, der kan hjælpe osv. Derudover bør alle udstillere læse DKK's udstillingsreglement * - mange ubesvarede spørgsmål vil herefter finde sit svar.

Husk: Vaccinationer skal være i orden (hundesyge & parvovirus). Hunde, som udstilles skal være i god mental og fysisk sundhedstilstand og må ikke vise sygdomstegn. Tæver med hvalpe under 8 uger samt synligt drægtige tæver kan ikke udstilles. Hunde, der mangler den ene eller begge testikler (kryptorchister) kan ikke udstilles. Testikler skal være normale og på normal plads – fuld orientering om sundhedskrav og hvilke hunde der ikke kan udstilles, ses her * <http://www.dansk-kennel-klub.dk/files/pdf/regler10.pdf>

I praksis – og hvad ser dommeren på ?

Sørg for at din hund har en **god kondition** (også dig selv ☺) – dette kræver træning.

Du må ikke forvente en topplacering, hvis vi som jægere/jagthundefolk bare trækker en **uforberedt** hund frem !

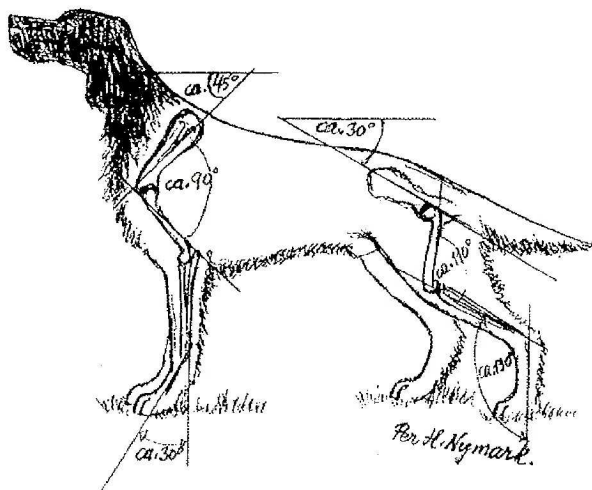

Fig. 2

Lær din hund **ringkultur**, således at den kan posere, altså lade sig opstille med siden til dommeren og ”stå” roligt. Brug gerne kommandoen ”stååå”.

Kan opstilles på to måder. Enten med for- og bagben parallelle (fig. 1) eller som med nærmeste bagben trukket lidt bagud, for at vise vinklingen (fig. 2) Obs.

Bretoner bør fremtøne kvadratiske i sin helhed – derfor anbefales opstilling som på fig. 1.

Det er i øvrigt frustrerende som dommer, at opleve fortvivlede ”jægere” der udstiller deres jagthund med fordressur, såfremt hunden **automatisk ”sitter”** ved førerens stop. Her kunne man med held træne i ”stå” som supplement!

Højdemåling er også nødvendigt at træne. Ikke alle hunde kan lide dette (især ikke første gang), så husk at træne dette. Mht. til højdeafvigelser og konsekvenserne heraf, må du læse din hunds standard, da der er meget forskellige måder at håndtere dette på. Nogle af de racer der staffer hårdest ved afvigelser (over og under) er Gl. Dansk Høsehund, Breton og Vizla.

Forbenene skal være tilnærmelsesvis lodrette, således hundes skulderblad er skråtstillet / tilbagelagt (modsat stejl = for lodret). Forholdet mellem skulderbladets medianlinje (den forhøjning du selv kan mærke på skulderbladet) og overarmsbenet, har den aller største betydning for fjedring og afspark.

Bagbenene skal være så tilbagetrukne at hundens bagbensvinkling ses. fig. 2.

Under ”stå” kan terrænet på udendørs udstillinger **skråne** eller små huller kan forekomme i underlaget. Sørg i opstillingen for, at den IKKE har forpoterne ”nede” i disse huller. Opstil hunden med forpartiet højest!

Værk opmærksom på hundens **ryglinje** under poseringen – denne kan også påvirkes ujævnt underlag. Undgå at hunden ”falder hen” og slapper for meget af.

Vend den til at **fremmede** berører den (træn med naboen osv.). Lær den også **tandvisning** samt at hanhunde vender sig til berøring på testiklerne. Begge disse dele bør øves med fremmede personer.

Fremvis din hunds **trave bevægelser** med en vis energi og før hunden på din venstre side. Sørg for at den ikke lunter, går pasgang eller galoperer.

Husk altid **højt båret hoved** – både under posering og trav.

Pelsen skal fremstå velplejet og visse racer bør trimmes (langhårede og ruhårede). Her er det nødvendigt for dig, at søge oplysning om dette i din egen klub, specifikt for din race.

Trimningen skal foregå i god tid før udstillingen (gerne 1-2 måneder).

Bevægelserne er noget af det vigtigste. Træn dette tit og ofte og vær glad/positiv når I øver dette. Dit humør smitter af på hunden og forplanter sig nemt gennem snoren.

Benyt gerne en tynd udstillingsline og ikke store dominerende halskæder.

Find den rigtige rytme for din hund og dig, således fart og skridtlængde passer sammen. Det optimale er slap line i kombination med god fart i flot trav med jordvindende og frie bevægelser.

Magter du ikke dette fuldt ud (kan tage tid at indøve) er det tilladt at støtte din hund med **rosende** bemærkninger på vej rundt i ringen. Lange skridt kan bringe hunden ”op i svæv” – omvendt tripper du, tripper hunden.

Små og meget fjerlette ryg i snoren kan være befordrende for at hunden skyder brystet lidt frem.

Godbidder kan også være en mulighed.... Små pølsestykker kvast ud i hånden eller en fasan fjer tapet på hånden osv. kan alt sammen bidrage til en flottere fremtoning og dermed bedre bevægelser. Husk at alle disse tricks bør udføres diskret og ikke overdrives ....

Tre former for "stååå" eller posering. Venstre foto typisk for erfarne udstillere (handlere) og den mest ufrie form. Midterste foto er middelmåden – fører støtter sin hund gennem en siddende positur, men berører ikke hunden. Højre foto er en fri form, hvor hunden stort set "kan selv", endda med halerørelse. Alle tre former er helt normale på udstillinger – men hvor ville vi nå langt, den dag, hvor kun den frie form er tilladt. Altså hvor hunden i langt højere grad, må vise hvad den duer til og hvor føreren (handlere,) ikke skal "modellere" hunden op til posering ved løft i både hale og hoved.

Dette være skrevet i fuld respekt til handleren på første foto – vedkommende er faktisk en af landets dygtigste handlere og gør jo kun hvad der er tilladt.

Typiske betragtninger fra dommerne.

Alle hunde i en klasse mønstres sammen – alle får undersøgt biddet / tænderne og hannerne får kontrolleret om de har to normalt udviklede testikler.

Herefter bedømmes en hund af gangen. Beskrivelsen (ofte kaldet kritikken) starter typisk med hovedet. Her gøres bemærkninger om udtryk (race og kønspræg), øjne, øre, stop, læber og bid mm. – alt sammen i forhold til racens standard. Herefter bedømmes hals, ryg, lænd, kryds og om halen er velansat. Krydset får ofte en ekstra kommentar – eksempelvis om det er et afskydende kryds (for faldende)...om det er stærkt og bredt osv.. Herefter følger typisk noget om brystkassen (dybde og volumen) med evt. kommentarer om ribben. Benstammerne beskrives detaljeret - er der tilstrækkelig knoglesubstans eller er lemmene for tynde... Skulderpartiet beskrives (er skulderen stejl, korrekt eller for skråtstillede) samt forbenstillingen. Dernæst beskrives bagbenene i henhold til fig.1 og vinklingen på disse.

Herefter ser dommeren ofte bevægelser – det være sig forfra – bagfra og fra siden. Her er det vigtigt at man lykkes – det er nemt at miste en præmiegrad her! Herefter kontrolleres pels og kvalitet – det være sig dækhår og underuld. For visse racer gælder også specifikke farvekrav – disse detaljer noterer dommeren sig også. Sluttelig kan man få en generel kommentar om hunden som helhed og visse dommere beskriver også din evne til at fremvise hunden (handle).

I øvrigt

Er du indstillet på et hyggestund ved ringsiden, kan man medbringe et tæppe, vandskål, godbidder, kaffe samt en sammenklappelig stol. Husk nummerskilt / katalognummer.

God sportsånd rækker langt. Går det ikke som forventet, bør man tage skuffelsen roligt og glem ikke at gratulere vinderen! Alle dommere ser ikke ens på hundene – næste gang går lykken måske din vej! Husk også, at det forbudt at forringe eller ødelægge andres deltageres hundes chancer.

Vær klar med din hund når din klasse starter.

Gør dig umage med fremvisningen – det betaler sig. På de store Internationale udstillinger har dommeren ikke mange minutter pr. hund. Derfor er det vigtigt din hund præsenterer sig optimalt i den ”korte tid” der er til rådighed. På FJD og på specialklubs udstillinger, er der tradition for mere tid i ringen pr. hund og det hele foregår nok så afslappet.

Og husk lige følgende såfremt din hund ikke opnår den præmie du drømte om...

”Hvad er skønhed?” .... Det var det første spørgsmål vi fik på fotograf fagskolen ”i gamle dage”, og ingen af os elever kunne svare præcist. Men følgende udsagn blev dog det endelige svar...

”Skønhed er ikke en egenskab ved tingene selv, men en proces der sker mellem beskueren og objektet” - Knæk og bræk på sommerens udstillinger.....

Erik Petersen